

**UCHWAŁA NR XXVI/215/2022
RADY GMINY JANOWIEC KOŚCIELNY**

z dnia 25 marca 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U z 2021 r. poz.1372 ze zm.), art. 4¹ ust. 1, 2, 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U z 2021 r. poz. 1119) oraz art. 10 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U z 2020r. poz.2050) **Rada Gminy Janowiec Kościelny u c h w a l a**, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Traci moc uchwała Nr XXV/208/2021 Rady Gminy Janowiec Kościelny z dnia 28 grudnia 2021 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie gminy.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2022-2025

Rozdział I

Postanowienia ogólne:

Zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, prowadzenie działań związanych z profilaktyką oraz rozwiązywaniem problemów alkoholowych, integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu, przeciwdziałanie narkomanii oraz przeciwdziałanie przemocy w rodzinie należą do zadań własnych gminy i ich realizacja przez gminę powinna być oparta o określone programy.

Niniejszy program jest kontynuacją programów z lat ubiegłych. Zawiera wytyczone wcześniej kierunki działań, uzupełniany jest o nowe sposoby rozwiązywania problemów, w oparciu o doświadczenie i wzorce terapeutyczne. Program swoim zasięgiem obejmuje działania na rzecz osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i innych substancji, osób współuzależnionych, stosujących przemoc, doświadczających przemocy oraz prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie uzależnień behawioralnych.

Termin „uzależnienia behawioralne” określa takie formy zachowań, które nie są związane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, ale z wykonywaniem pewnych czynności (hazard, zakupy, granie w gry, pracoholizm itp.), a ich specyfiką jest m.in. utrata kontroli nad tymi zachowaniami czy czynnościami.

Podstawowym celem programu i wszystkich podejmowanych działań jest zmniejszenie rozmiarów szkód społecznych związanych z nadużywaniem alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych. Obejmuje także realizację zadań związanych z uzależnieniami behawioralnymi.

Podstawą prawną i merytoryczną programu są:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r o pomocy społecznej (t. j. Dz. U z 2021 r. poz. 2268 ze zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz.1249),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r., o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050).
- Ustawa z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1956)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 roku w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025 (Dz. U. z 2021 r., poz. 642)

Obszar szkód społecznych możemy zgrupować w następujące obszary problemowe:

- głęboka degradacja, samozniszczenie osób uzależnionych,
- negatywny wpływ na zdrowie psychofizyczne uzależnionego i współuzależnionego,
- demoralizacja, wykluczenie społeczne, ubóstwo,

- naruszenie prawa, porządku publicznego, norm etycznych,
- koszty związane z leczeniem osób uzależnionych.

Zawarte w programie działania mają na celu – z jednej strony, ograniczenie rozmiaru wyżej wymienionych szkód - są to działania profilaktyczne, których głównym celem jest zapobieganie powstawaniu problemów, z drugiej strony, działania na rzecz rozwiązywania i zmniejszania rozmiarów już istniejących problemów.

Rozdział II

Cele strategiczne programu:

- Diagnozowanie problemów z zakresu uzależnień od alkoholu, substancji psychoaktywnych oraz związanych z uzależnieniami behawioralnymi,
- Rozwijanie kompetencji psychospołecznych dzieci i młodzieży oraz rozwijanie kompetencji wychowawczych rodziców i opiekunów,
- Edukacja mieszkańców na temat uzależnień – w tym behawioralnych i negatywnych skutkach zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych,
- Edukacja kadry uczestniczącej w realizacji zadań z zakresu uzależnień
- Zmniejszenie istniejących problemów,
- Zapobieganie nowym problemom,
- Zwiększenie umiejętności młodzieży i dzieci w radzeniu sobie z problemami oraz ograniczenie wczesnej inicjacji alkoholowej,
- Propagowanie zdrowego stylu życia, bez wszelkiego rodzaju używek,
- Zapewnienie wsparcia osobom zagrożonym lub dotkniętym przemocą.

Rozdział III

Zadania i sposób ich realizacji.

I. *Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej*

Realizacja tego zadania odbywać się będzie poprzez:

1. Dofinansowanie w zależności od potrzeb szkoleń i kursów specjalistycznych dla personelu świadczącego pomoc osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków, osób dotkniętych przemocą w rodzinie z terenu gminy, a także osób wykazujących uzależnienie behawioralne.
2. Zapewnienie osobom uzależnionym i ich rodzinom pełnej informacji dotyczącej korzystania z placówek leczenia odwykowego i zespołów terapeutycznych.
3. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz ich rodzin, czyli miejsca pierwszego kontaktu dla osób z problemem alkoholowym i narkotykowym. Zadaniem takiego punktu jest informowanie o chorobie alkoholowej i możliwości leczenia osób uzależnionych i ich rodzin. Punkt ten ma określone godziny funkcjonowania i osoby przeszkolone do udzielania pomocy.
4. Zapewnienie pomocy psychologicznej dla osób doświadczających przemocy.
5. Prowadzenie działań edukacyjnych.

II. *Udzielanie wsparcia rodzinom, w których występują problemy uzależnień, przemoc bądź narkomania .*

Realizacja tego zadania odbywać się będzie poprzez :

1. Prowadzenie rozmów profilaktycznych z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc w rodzinie lub zażywającymi narkotyki i inne substancje psychoaktywne, zgłoszonymi przez rodzinę, Policję, Prokuraturę, GOPS, Kuratorów Sądowych i inne instytucje uprawnione.
2. Kierowanie osób uzależnionych na leczenie. Występowanie do biegłych sądowych, psychiatry i psychologa o opinię w przedmiocie uzależnienia.
3. Współpraca z Punktem Interwencji Kryzysowej dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Nidzicy,
4. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Nidzicy.
5. Utworzenie Punktu Konsultacyjno- Informacyjnego dla ofiar przemocy domowej oraz osób uzależnionych od środków psychoaktywnych i alkoholu.
6. Wypoczynek letni dla dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym, narkomanią i przemocą w rodzinie.
7. Prowadzenie pomocy prawnej i psychologicznej.

III. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej.

Realizacja tego zadania odbywać się będzie poprzez:

1. Organizowanie i prowadzenie na terenie placówek oświatowych prowadzonych przez gminę programów edukacyjnych i profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.
2. Udostępnianie materiałów edukacyjnych nadsyłanych przy okazji prowadzenia ogólnopolskiej kampanii profilaktyki uzależnień.
3. Świadczenie pomocy merytorycznej i finansowej dla placówek oświatowych i świetlic organizujących imprezy edukacyjno-profilaktyczne (konkursy plastyczne, gazetki szkolne i inne formy promujące zdrowy styl życia).
4. Prowadzenie poradnictwa dla rodziców o tematyce uzależnień i przemocy.
5. Prowadzenie edukacji wśród dorosłych na temat szkodliwości spożywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych.
6. Działania edukacyjne poprzez organizację spotkań, konferencji na temat uzależnień i przemocy.

IV. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów związanych z nadużywaniem alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, ochronie zdrowia i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Realizacja tego zadania odbywać się będzie poprzez:

1. Dofinansowanie działalności grup sportowych mających w swoich programach zadania związane z profilaktyką alkoholową i propagowaniem zdrowego sposobu spędzania wolnego czasu.
2. Dofinansowanie kolonii i obozów terapeutycznych dla dzieci z rodzin zagrożonych patologią alkoholową i narkomanią.
3. Dofinansowanie działań profilaktycznych w obszarze sportu i kultury- jako formy zapobiegania patologiom - Program „Kibicuj z Klasą. Młodzi Patriotci”, Wieczór z Kulturą, Seniorada, Gminne Obchody Dni Rodziny, Konferencji pod hasłem „ Stop przemocy” i innych wydarzeń, w których propagowane są pozytywne wzorce zachowań w różnych grupach społecznych, aktywne i twórcze formy spędzania wolnego czasu, zdrowy styl życia.
4. Współpracę gminy z instytucjami związanymi z problematyką uzależnień, przemocy.
5. Współpracę gminy ze stowarzyszeniami i osobami fizycznymi polegającą na wykorzystaniu potencjału zasobów kadrowych. Dofinansowanie zakupów i usług niezbędnych do zrealizowania wspólnie opracowanej i realizowanej koncepcji o charakterze profilaktycznym (wydarzenie gminne z elementami profilaktyki, warsztaty, seminaria, konferencje, konkursy, wydanie kalendarza profilaktycznego itp.).
6. Dofinansowanie imprez o charakterze lokalnym, propagujących profilaktykę uzależnień wśród

młodzieży i dorosłych.

7. Dofinansowanie zorganizowanych wyjazdów na badania mammograficzne i cytologiczne i inne badania specjalistyczne, w których oprócz ochrony zdrowia w tym obszarze poruszane są treści związane z profilaktyką uzależnień.
8. Finansowanie obsługi Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych.
9. Współpracę z kościołami i związkami wyznaniowymi polegającą na :
 - współorganizowaniu i współfinansowaniu pielgrzymek, których celem jest wsparcie duchowe osób uzależnionych, współuzależnionych, doświadczających przemocy i osób je wspierających,
 - współorganizowaniu i współfinansowaniu pielgrzymek dzieci i młodzieży, których celem jest duchowe wsparcie poprzez poznawanie i przyswajanie wzorców autorytetu- św. Jan Paweł II, św. Stanisław Kostka,
 - współorganizowaniu i współfinansowaniu imprez i wydarzeń gminnych, w których tematem wiodącym jest rodzina, zdrowy styl życia-bez nałogów, pozytywne wzorce moralne, i inne rekomendowane w Narodowym Programie Trzeźwości i Narodowym Programie Zdrowia.

V. Monitoring i ewaluacja Programu

Realizacja tego zadania odbywać się będzie poprzez:

- sprawozdania merytoryczne obejmujące dane statystyczne z poziomu gminy -np. PARPA G-1 oraz przedkładane Radzie Gminy,
- diagnozę istniejących problemów społecznych, celem uzyskania danych o rozmiarze zjawisk związanych z uzależnieniami i przemocą, oraz przyczynach i korelacjach.

Rozdział IV

Rozwiązania niezbędne do realizacji zadań, źródła ich finansowania

1. Program podlega realizacji przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, przy współdziałaniu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego i współpracy z instytucjami, których celem jest wspomaganie rodziny i osób w rozwiązywaniu problemów społecznych.
2. Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w szczególności obejmują:
 - podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu zobowiązania do podjęcia leczenia w zakładzie leczenia odwykowego,
 - opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
 - przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
 - udzielanie informacji i wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych o możliwości uzyskania pomocy,
 - motywowanie do podjęcia leczenia,
 - inicjowanie działań profilaktycznych,
 - współdziałanie z Zespołem Interdyscyplinarnym.
3. Środki finansowe niezbędne do realizacji niniejszego programu :
 - w ramach środków uzyskanych z rocznych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wnoszonych przez podmioty prowadzące tę sprzedaż na terenie gminy, środków przekazywanych przez Urząd Skarbowy z tytułu podatku wniesionego przez przedsiębiorców dokonujących hurtowej sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach o objętości do 300ml.,
 - inne źródła, np. dotacje celowe, darowizny.

Rozdział V.

Zasady wynagradzania członków Komisji:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa na podstawie Zarządzenia Wójta w sprawie powołania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Janowcu Kościelnym.
2. Ustala się, że posiedzenia Komisji odbywać się będą nie rzadziej niż jedno posiedzenie na kwartał.
3. Wysokość wynagrodzenia ustala się w kwocie 300 zł. brutto-Przewodniczący Komisji, 200 zł pozostali członkowie, za każde posiedzenie Komisji.
4. Warunkiem otrzymania wynagrodzenia jest potwierdzenie udziału w posiedzeniu na liście obecności.
5. Członkom Komisji przysługują diety z tytułu podróży służbowej i zwrot kosztów podróży w związku z uczestnictwem w szkoleniach, konferencjach i innych spotkaniach związanych z działalnością komisji na zasadach określonych w odrębnych przepisach, przy czym w przypadku podróży służbowej pojazdem samochodowym nie będącym własnością gminy przysługuje zwrot kosztów pojazdu według maksymalnych stawek za 1 kilometr przebiegu wskazanych w § 2 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25 marca 2002 r. w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów nie będących własnością pracodawcy (Dz. U. Nr 27 z 2002 r. poz. 271 ze zm.)”.
6. Delegację zlecającą podróż służbową członkowi Komisji podpisuje Wójt Gminy.
7. Posiedzenia Komisji odbywać się będą w dni robocze po godzinie piętnastej.

Rozdział VI.

Zasady finansowania

1. Program realizowany jest w szczególności ze środków z tytułu wnoszonych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych uiszczanych przez podmioty prowadzące tę sprzedaż na terenie gminy, środków przekazywanych przez Urząd Skarbowy z tytułu podatku wniesionego przez przedsiębiorców dokonujących hurtowej sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach o objętości do 300ml.
2. Podstawą finansowania jest podział środków finansowych zgodny z klasyfikacją finansową, przyjęty w budżecie gminy Janowiec Kościelny.
3. Upoważnia się Wójta Gminy do przeniesień w wydatkach pomiędzy paragrafami.

Uzasadnienie

do projektu uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022- 2025

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomani przyjmowany jest przez Radę Gminy.

Program wskazuje kierunki działań profilaktycznych, które powinny przyczyniać się do zminimalizowania niekorzystnych społecznie i ekonomicznie zjawisk uzależnień od wszelkiego rodzaju środków psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych. Jest narzędziem pomocniczym przy realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Niniejszy program jest kontynuacją programów z lat ubiegłych. Zawiera wytyczone wcześniej kierunki działań, uzupełniany jest o nowe sposoby rozwiązywania problemów, w oparciu o doświadczenie i wzorce terapeutyczne. Swoim zasięgiem obejmuje działania na rzecz osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i innych substancji, osób współuzależnionych, stosujących przemoc, doświadczających przemocy. Elementem gminnego programu są również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym w zakresie działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej.

Termin „uzależnienia behawioralne” określa takie formy zachowań, które nie są związane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, ale z wykonywaniem pewnych czynności (hazard, zakupy, granie w gry, pracoholizm itp.), a ich specyfiką jest m.in. utrata kontroli nad tymi zachowaniami czy czynnościami.

Podstawowym celem programu i wszystkich podejmowanych działań jest zmniejszenie rozmiarów szkód społecznych.